

Yksikään nuori ei saa jäädä yksin nivelvaiheessa – vahvistetaan Opistovuotta

Siirtymä peruskoulusta toiselle asteelle ei ole kaikille nuorille sujuva. Oppimisvaikeudet, mielenterveyden haasteet, koulu-uupumus, kielitaidon puutteet ja epävarmuus tulevaisuudesta lisäävät tuen tarvetta juuri siinä vaiheessa, kun nuoren pitäisi tehdä koulutusvalintoja tulevaisuuttaan varten.

Kansanopistojen Opistovuosi tarjoaa toimivan ratkaisun tähän nivelvaiheeseen. Se yhdistää opiskelun, ohjauksen, yhteisöllisen tuen ja turvallisen oppimisympäristön tavalla, joka auttaa nuoria löytämään oman suunnan. Peräti 95 prosenttia opiskelijoista siirtyy Opistovuoden jälkeen jatko-opintoihin. Siksi nivelvaiheen haasteisiin vastaamisessa tulee ensisijaisesti hyödyntää ja vahvistaa

olemassa olevia, vaikuttaviksi osoitettuja koulutusmuotoja, kuten Opistovuotta.

Opistovuosi tukee niitä nuoria, jotka tarvitsevat aikaa ja tukea

Karvin OHJA-arvioinnin mukaan Opistovuosi tarjoaa matalan kynnyksen oppimisympäristön, jossa yhdistyvät yksilöllinen ohjaus, mahdollisuus korottaa arvosanoja sekä opiskelijahyvinvointia edistävä kokonaisvaltainen tuki. Opistovuosi sopii erityisesti nuorille, jotka tarvitsevat lisää aikaa oman suunnan löytämiseen, jäävät ilman opiskelupaikkaa, ovat keskeyttäneet opintonsa tai hyöttyvät turvallisesta ja yhteisöllisestä oppimisympäristöstä. Se tarjoaa myös toimivan väylän maahanmuuttaneille ja maahanmuuttajataustaisille nuorille, jotka tarvitsevat lisää aikaa kielitaidon, opiskelutaitojen tai jatko-opintovalmiuksien vahvistamiseen.

Opistovuoden aikana nuori voi korottaa arvosanoja, tutustua eri koulutusaloihin, suorittaa ammatillisen koulutuksen yhteisiä tutkinnon osia ja selkeyttää jatkosuunnitelmiaan. Tavoitteena on löytää oma koulutuspolku ja vahvistaa valmiuksia menestyä opinnoissa.

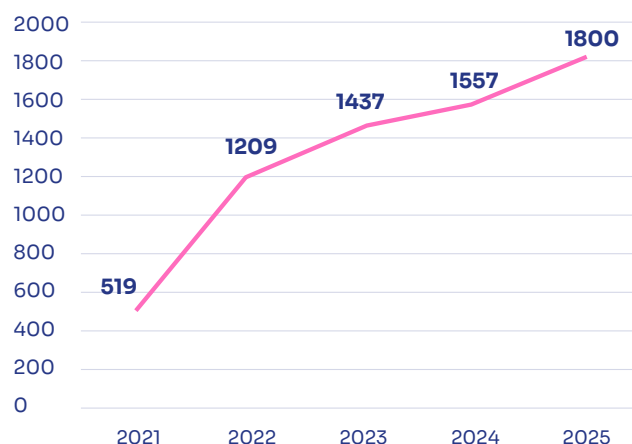
Vaikuttava investointi nuorten tulevaisuuteen

Opistovuosi on oppivelvollisille maksuton. Myös asuminen, ruokailu ja oppimateriaalit ovat maksuttomia. Koulutusta järjestetään yli 40 kansanopistossa eri puolilla

EHDOTAMME, ETTÄ

- Opistovuoden rahoitus mitoitetaan vastaamaan todellista kysyntää ja kasvavaa tuen tarvetta
- Opistovuoden opiskelijapaikkoja lisätään valtakunnallisesti
- Opistovuosi tunnistetaan osaksi kansallista nivelvaiheen tukea ja oppivelvollisuuden toimeenpanoa
- Opistovuotta hyödynnetään nykyistä vahvemmin sosiaalista tukea, oppimisvalmiuksien vahvistamista tai yksilöllistä ohjausta tarvitsevien sekä maahanmuuttaneiden ja maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutuspolkujen tukena.

Opistovuosi-koulutuksen opiskelijamäärä

Suomea, ja koulutukseen voi hakea joustavasti myös yhteishaun ulkopuolella.

Nuorten ahdistuneisuus ja koulu-uupumus ovat lisääntyneet, ja noin 10 prosenttia 15–29-vuotiaista nuorista on koulutuksen ja työelämän ulkopuolella (Tilastokeskus). Syksyllä 2025 ilman opiskelupaikkaa jäi 699 oppivelvollista nuorta.

Yhden syrjäytyneen nuoren yhteiskunnallisten kustannusten on arvioitu nousevan jopa 1,2 miljoonaan euroon (Kela 2023). Opistovuosi on investointi, joka vahvistaa nuorten hyvinvointia, ehkäisee koulutuksen keskeyttämisiä ja tukee kiinnittymistä jatko-opintoihin.

Yksikään nuori ei saa jäädä yksin peruskoulun jälkeen. Opistovuosi varmistaa, että jokaisella nuorella on mahdollisuus löytää oma suuntansa ja rakentaa tulevaisuuttaan.

Lähteet:

[Karvi, OHJA-arviointi \(2024\)](#); [Tilastokeskus \(2025\)](#); [Kela \(2023\)](#).

Kohti 60 prosentin korkeakoulutustavoitetta – kansanopistot vahvemmin mukaan korkeakoulutustason nostoon

Suomi on sitoutunut nostamaan korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuuden 60 prosenttiin vuoteen 2040 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen on välttämätöntä osaavan työvoiman saatavuuden, tuottavuuden ja talouskasvun kannalta.

Suomen ongelma ei ole nuorten koulutushaaveiden puute. Ongelmana on, että liian moni jää matkalle korkeakouluun. Korkeakoulutus periytyy edelleen vahvasti, siirtymä toiselta asteelta korkeakouluun ei ole riittävän sujuva ja korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuus Suomessa jää OECD-maiden keskiarvon alapuolelle.

60 prosentin tavoite ei toteudu pelkästään lisäämällä korkeakoulujen aloituspaikkoja. Tarvitaan uusia väyliä korkeakoulutukseen ja vahvempaa tukea opintopolun siirtymävaiheisiin.

Kansanopistot vahvistavat väyliä korkeakoulutukseen

Vuoden 2025 Nuorisobarometrin mukaan 81 prosenttia nuorista haluaa suorittaa korkeakoulututkinnon. Samalla moni jää ilman opiskelupaikkaa tai tarvitsee enemmän aikaa oman alansa löytämiseen. Lukiolaisraportin mukaan suuri osa abeista ei vielä tiedä tai ole varma jatko-opintosuunnitelmistaan.

Kansanopistot tarjoavat toimivan ratkaisun tähän siirtymävaiheeseen. Ne yhdistävät tavoitteellisen opiskelun, yksilöllisen ohjauksen ja mahdollisuuden suorittaa

avoimen korkeakoulun opintoja jo ennen tutkinto-opiskelijaksi siirtymistä.

Kansanopistojen vahvuus on opiskelijoiden kokonaisvaltainen tukeminen. Ohjauksellinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö vahvistaa opiskelutaitoja, hyvinvointia ja opintoihin sitoutumista sekä auttaa löytämään sopivan koulutuspolun. Tämä on erityisen tärkeää niille nuorille, jotka eivät siirry suoraan toiselta asteelta korkeakouluun tai tarvitsevat enemmän tukea opintojen suunnitteluun.

Investointi osaamiseen ja kasvuun

Kansanopistot ovat merkittäviä avoimen yliopiston ja avoimen ammattikorkeakoulun opintojen järjestäjiä. Väyläopinnot mahdollistavat korkeakouluopintojen aloittamisen ilman tutkinto-opiskelupaikkaa, ja opinnot voidaan hyväksilukea myöhemmin osaksi tutkintoa.

Pelkkä mahdollisuus suorittaa opintoja ei kuitenkaan riitä. Opiskelijat tarvitsevat myös ohjausta, yhteisöllisyyttä ja opiskeluvaihtoehtoja vahvistavaa tukea. Kansanopistot yhdistävät nämä elementit tavalla, joka tukee opintojen etenemistä ja vähentää keskeyttämisriskiä.

60 prosentin korkeakoulutustavoite ei toteudu ilman uusia väyliä korkeakoulutukseen. Kansanopistot tarjoavat ratkaisun, joka yhdistää korkeakoulupinnot, ohjauksen ja yhteisöllisen tuen – ja auttaa yhä useampaa nuorta löytämään tiensä korkeakoulututkintoon.

EHDOTAMME, ETTÄ

- käynnistetään kansallinen korkeakouluväylä-ohjelma osana 60 prosentin korkeakoulutustavoitteen toteuttamista
- kehitetään joustavia etenemispolkuja korkeakouluun hyödyntämällä kansanopistojen osaamista sekä kirjataan kansanopistoille osana korkeakouluvision toteuttamista ja vapaan sivistystyön säädösten uudistamista valtakunnallinen tehtävä tukea korkeakoulutukseen siirtymistä yhteistyössä korkeakoulujen kanssa
- luodaan korkeakouluvuosi-malli, jossa kansanopistoissa voi suorittaa korkeakouluopintoja, vahvistaa opiskeluvaihtoehtoja ja rakentaa yksilöllisen polun tutkinto-opintoihin
- avoimen korkeakoulun opintoselitysmalli toteutetaan siten, että kansanopistot voivat tarjota opiskelijoille maksuttomia opintoja sekä ohjauksellisen ja yhteisöllisen oppimisympäristön.

Osaamista läpi elämän -ohjelma vahvistaa työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta

Työelämän rakennemuutos, digitalisaatio ja tekoäly muuttavat osaamistarpeita ennennäkemättömällä vauhdilla. Samalla työuria halutaan pidentää, osaajapulaa ratkaista ja yhä useampi saada mukaan työelämään ja aktiiviseksi toimijaksi yhteiskuntaan. Tämä edellyttää, että ihmisillä on mahdollisuus oppia uutta ja uudistaa osaamistaan kaikissa elämänvaiheissa.

Aikuisten osaamisen vahvistaminen ei ole vain työvoimapolitiikkaa. Se tukee myös osallisuutta, hyvinvointia, demokratiaa ja yhteiskunnan uudistumiskykyä. Siksi Suomi tarvitsee Osaamista läpi elämän -ohjelman, joka vahvistaa aikuisten osaamista, työllisyyttä ja mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan.

Ohjelma toteutetaan neljän toimenpidekokonaisuuden kautta:

1. Kehitetään valtakunnallisesti aikuisten perustaitokoulutuksia, jotka tarjoavat matalan kynnyksen mahdollisuuksia vahvistaa luku-, numero- ja digitaitoja.

2. Luodaan joustavia osaamiskokonaisuuksia, joiden avulla aikuiset voivat päivittää osaamistaan, vaihtaa alaa ja vastata työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin ilman pitkäkestoiseen tutkintokoulutukseen sitoutumista.

3. Tarjotaan koulutusta ja ohjausta työuran ja elämän nivelvaiheissa, kuten työelämään siirryttäessä, työuran muutostilanteissa, työkyvyn heikentyessä tai eläkeikää lähestyessä.

4. Turvataan aikuiskoulutuksen alueellinen saavutettavuus hyödyntämällä olemassa olevaa vapaan sivistystyön koulutusverkostoa niin, että koulutusmahdollisuuksia on tarjolla koko maassa.

Kansanopistot ja vapaa sivistystyö osana ratkaisua

Vapaa sivistystyö tavoittaa vuosittain satojatuhansia suomalaisia. Kansanopistot tarjoavat yhteisöllisiä ja ohjauksellisia oppimisympäristöjä, jotka madaltavat osallistumisen kynnyksiä erityisesti silloin, kun koulutus- tai työelämäpolku on katkennut tai elämäntilanne muuttunut.

Kansanopistot voivat toimia perustaitokoulutusten toteuttajina, uusien osaamiskokonaisuuksien kehittäjinä sekä alueellisina oppimisen ja ohjauksen keskuksina. Valmis valtakunnallinen verkosto tekee vapaan sivistystyön hyödyntämisestä tehokkaan ja vaikuttavan tavan vahvistaa aikuisten osaamista koko maassa.

Miksi tämä on tärkeää?

Osaamistarpeet muuttuvat työelämässä aiempaa nopeammin, ja yhä useampi tarvitsee mahdollisuuksia päivittää osaamistaan työuran aikana. Samalla merkittävällä osalla aikuisista on puutteita perustaidoissa, mikä vaikeuttaa työllistymistä, työssä pysymistä ja täysipainoista osallistumista yhteiskuntaan. Osaamiserojen kasvu uhkaa lisätä eriarvoisuutta ja alueellista eriytymistä. Investoinnit aikuisten osaamiseen vahvistavat työllisyyttä, tuottavuutta ja talouskasvua.

EHDOTAMME, ETTÄ

käynnistetään vapaan sivistystyön Osaamista läpi elämän -ohjelma, jonka tavoitteena on

- vahvistaa aikuisten perustaitoja ja oppimisvalmiuksia
- mahdollistaa osaamisen joustava uudistaminen eri elämäntilanteissa
- ehkäistä osaamiserojen kasvua ja syrjäytymistä
- tukea työllisyyttä, työelämässä jaksamista ja työurien pidentymistä
- turvata aikuiskoulutuksen saavutettavuus koko Suomessa.

Mahdollisuus oppia uutta ei saa päättyä tutkintoon tai työuran viimeiseen päivään. Osaamista läpi elämän -ohjelma varmistaa, että jokaisella on mahdollisuus kehittää itseään, osallistua yhteiskuntaan ja rakentaa Suomen tulevaisuutta.

Onnistunut kotoutuminen rakentaa osaavaa ja yhtenäistä Suomea

Suomen väestö ikääntyy ja työvoiman tarve kasvaa.

Samaan aikaan yhteiskunnan menestys riippuu siitä, kuinka hyvin maahanmuuttaneet pääsevät mukaan työelämään, koulutukseen ja yhteiskuntaan.

Kotoutuminen onnistuu, kun kielen oppiminen, koulutus ja osallisuus kulkevat rinnakkain. Siksi kansanopistojen osaamista tulee hyödyntää täysimääräisesti osana Suomen kotoutumisjärjestelmää.

Kansanopistot tukevat onnistunutta kotoutumista

Kansanopistoilla on pitkä kokemus maahanmuuttaneiden kieli-, yhteiskunta- ja kotoutumiskoulutuksesta sekä aikuisten perusopetuksesta. Ne tavoittavat eri puolilla Suomea myös ryhmiä, joilla on suurin riski jäädä koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle.

Kansanopistojen vahvuus on yhteisöllinen oppimisympäristö. Suomen tai ruotsin kieltä opitaan paitsi luokassa myös arjessa, osana yhteisöä. Tämä vahvistaa kielitaitoa, osallisuutta ja kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan. Kansanopistot ovat myös osoittaneet kykynsä vastata nopeasti muuttuviin tilanteisiin. Ne ovat järjestäneet joustavasti koulutusta sekä vuoden 2015 turvapaikanhakijoille että vuonna 2022 alkaneen Ukrainan sodan vuoksi maahan saapuneille henkilöille.

Vaikuttava investointi työllisyyteen ja osallisuuteen

E2 Tutkimus osoittaa kansanopistojen maahanmuuttajakoulutuksen tukevan tehokkaasti kotoutumista. Enemmistö opiskelijoista saavuttaa arjen asioiden hoitamiseen riittävän kielitaidon, 93 prosenttia kokee saaneensa tarpeeksi tietoa Suomesta ja 77 prosenttia arvioi koulutuksen tukeneen jatko-opintojen suunnittelua.

ETLAn mukaan maahanmuuton taloudelliset hyödyt riippuvat ratkaisevasti onnistuneesta kotoutumisesta. Kieli- ja koulutuspolut tukevat työllistymistä, vähentävät riippuvuutta tulonsiirroista ja vahvistavat pitkän aikavälin talouskasvua. Vaikutukset ulottuvat myös seuraavaan sukupolveen.

Vuonna 2027 kotoutumiskoulutus siirtyy pääosin työvoimapolitiittiseksi koulutukseksi. Uudistuksen vaikutuksia kotoutumispalveluiden saavutettavuuteen, alueelliseen yhdenvertaisuuteen ja koulutuksen vaikutukseen tulee arvioida huolellisesti seuraavalla hallituskaudella. Riskinä on, että menetämme sellaisia joustavia koulutuspolkuja, yhteisöllistä tukea ja pedagogista osaamista, joiden vaikuttavuudesta on vahvaa näyttöä.

EHDOTAMME, ETTÄ

- kieli- ja kotoutumiskoulutus mahdollistetaan kaikille sitä tarvitseville maahanmuuttaneille myös kotoutumisajan jälkeen
- kansanopistojen ja muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten edellytykset järjestää laadukasta ja joustavaa kotoutumiskoulutusta sekä luku- ja kirjoitustaitokoulutusta turvataan ja kotoutumiskoulutus integroidaan vahvemmin osaksi koulutusjärjestelmää
- kehitetään kansanopistojen kieli-, kotoutumis- ja aikuisten perusopetusta vastaamaan paremmin maahanmuuttaneiden erilaisia koulutus- ja osaamistarpeita
- aikuisten perusopetukseen pääsy säilytetään joustavana.

Kotoutuminen ei ole vain kielen oppimista. Se on kiinnittymistä työelämään, yhteiskuntaan ja yhteisöihin. Kansanopistot ovat tässä työssä osa ratkaisua, ja niiden osaaminen tulee hyödyntää täysimääräisesti myös tulevaisuudessa.

Vahvistetaan henkistä kriisinkestävyyttä koulutuksella, osallisuudella ja hyvinvoinnilla

Suomen turvallisuus rakentuu luottamuksesta, osallisuudesta ja ihmisten kyvystä toimia yhdessä myös kriiseissä. Kansanopistot vahvistavat tätä sosiaalista huoltovarmuutta koulutuksen, yhteisöllisyyden ja demokratiaosaamisen kautta.

Polarisaatio, disinformaatio ja heikentyvä luottamus rapauttavat yhteiskunnan kriisinkestävyyttä. Siksi varautuminen ei ole vain viranomaisten tehtävä – se on perustaito, joka kuuluu kaikille Suomessa asuville.

Suomessa toimii 73 kansanopistoa eri puolilla maata. Ne tavoittavat vuosittain tuhansia eri-ikäisiä ja erilaisista taustoista tulevia ihmisiä sekä vahvistavat osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja luottamusta – yhteiskunnan kriisinkestävyyskeskeisiä rakennuspalikoita.

Kansanopistoilla on myös konkreettinen valmius tukea yhteiskuntaa poikkeusoloissa. Kaikilla kansano-

pistoilla on majoitus- ja ruokapalvelut, ne ovat mukana Maahanmuuttoviraston valmiussuunnittelussa ja niillä on näyttöä nopeasta toiminnasta kriisitilanteissa.

Kansanopistojen valtakunnallinen verkosto vahvistaa kriisivalmiuksia ja yhteiskunnallista osallisuutta. Yhteistyössä viranomaisten ja järjestöjen kanssa kansanopistot tavoittavat myös ryhmiä, jotka jäävät nykyisten varautumistoimenpiteiden ulkopuolelle.

Kansanopistot ovat osa Suomen sosiaalista huoltovarmuutta. Siksi niiden roolia tulee vahvistaa osana kansallista kokonaisturvallisuutta.

Turvallinen Suomi ei synny vain varastoista ja infrastruktuurista. Se syntyy osaavista, osallistuvista ja toisiinsa luottavista ihmisistä. Kansanopistot rakentavat tätä turvallisuutta joka päivä.

EHDOTAMME, ETTÄ

- turvataan rahoitus demokratia-, medialuku-, turvallisuus- ja kriisivalmiuksia vahvistavalle koulutukselle vapaan sivistystyön oppilaitoksissa
- kytketään kansanopistot osaksi Suomen kokonaisturvallisuuden ja alueellisen varautumisen rakenteita
- hyödynnetään kansanopistojen tiloja ja osaamista paikallisina kohtaamispaikkoina sekä väestön tukena häiriö- ja poikkeusoloissa.

Suomalaisilta vahva tuki sivistykselle ja yhdenvertaisuudelle

91 % suomalaisista katsoo, että jokaisella tulee olla mahdollisuus kehittää itseään taustastaan riippumatta.

87 % arvioi hyvinvointiyhteiskunnan rakentuvan koulutuksen ja sivistyksen varaan.

Lähde: Sivistysbarometri, 2024

Luottamusta ja osallisuutta on vahvistettava

39 % suomalaisista ei luota yhteiskunnan kykyyn selättää vaikeuksia.

41 % suomalaisista ajattelee, etteivät heidän arvonsa ole yhteiskunnassa hyväksyttyjä.

Lähde: Sitra, 2026

Kansanopistot rakentavat osaavaa, osallistuvaa ja turvallista Suomea

Suomi tarvitsee enemmän osaamista, vahvempaa osallisuutta ja parempaa kykyä kohdata yhteiskunnan muutokset. Kansanopistot ovat osa ratkaisua.

Kansanopistot tavoittavat vuosittain kymmeniä tuhansia eri-ikäisiä oppijoita eri puolilla Suomea. Ne tarjoavat koulutusta, ohjausta ja yhteisöllisiä oppimisympäristöjä ihmisille, jotka tarvitsevat uusia mahdollisuuksia, tukea siirtymävaiheisiin tai väylän eteenpäin opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa.

Kansanopistojen vahvuus on niiden kyky tukea ihmisiä elämän tärkeissä siirtymissä. Ne auttavat nuoria löytämään koulutuspolkunsu, avaavat väyliä korkeakoulutukseen, vahvistavat aikuisten osaamista, tukevat maahanmuuttaneiden kotoutumista sekä rakentavat osallisuutta, luottamusta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Kansanopistot ovat mukana elämän tärkeissä siirtymissä

Kun nuori tarvitsee aikaa löytää oman polkunsu

Peruskoulun jälkeinen siirtymä toiselle asteelle ei ole kaikille nuorille sujuva. Kansanopistojen Opistovuosi tarjoaa turvallisen oppimisympäristön, yksilöllistä ohjausta ja mahdollisuuden vahvistaa opiskeluvälineitä ennen jatko-opintoja. Peräti 95 prosenttia opiskelijoista siirtyy Opistovuoden jälkeen jatko-opintoihin.

Kun korkeakoulutukseen tarvitaan uusia väyliä

Suomi ei saavuta tavoitettaan nostaa korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuutta 60 prosenttiin pelkästään lisäämällä korkeakoulujen aloituspaikkoja. Kansanopistojen väyläopinnot, avoimen korkeakoulun opinnot ja vahva ohjaus auttavat erityisesti niitä nuoria, jotka tarvitsevat enemmän aikaa ja tukea matkallaan korkeakoulututkintoon.

Kun osaamista pitää uudistaa

Työelämän rakennemuutos, digitalisaatio ja tekoäly muuttavat osaamistarpeita nopeasti. Kansanopistot tukevat jatkuvaa oppimista tarjoamalla joustavia koulutuspolkuja, perustaitojen vahvistamista sekä mahdollisuuksia osaamisen uudistamiseen eri elämäntilanteissa.

Kun Suomeen muuttanut rakentaa paikkaansa yhteiskunnassa

Onnistunut kotoutuminen rakentuu kielitaidosta, koulutuksesta ja osallisuudesta. Kansanopistot tarjoavat kieli-, kotoutumis- ja aikuisten perusopetusta, jotka tukevat työllistymistä, yhteiskuntaan kiinnittymistä ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua suomalaiseen yhteiskuntaan.

Kun yhteiskunta tarvitsee luottamusta ja kriisinkestävyyttä

Kansanopistot vahvistavat demokratiaosaamista, medialu-

VIISI RATKAISUA SEURAAVALLE HALLITUSKAUDELLE

1. Vahvistetaan Opistovuotta osana oppivelvollisuuden toimeenpanoa ja nuorten nivelvaiheen tukea.
2. Rakennetaan uusia väyliä korkeakoulutukseen kansanopistojen ja korkeakoulujen yhteistyöllä sekä käynnistetään kansallinen korkeakouluväyläohjelma.
3. Käynnistetään vapaan sivistystyön Osaamista läpi elämän -ohjelma, joka vahvistaa aikuisten osaamista, työllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia.
4. Vahvistetaan kotoutumista turvaamalla kansanopistojen ja muun vapaan sivistystyön rooli kotoutumis-, kieli- sekä luku- ja kirjoitustaitokoulutuksen järjestäjinä ja kytkemällä kotoutuskoulutus nykyistä vahvemmin osaksi koulutusjärjestelmää.
5. Vahvistetaan henkistä kriisinkestävyyttä kansanopistojen ja muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten koulutuksella sekä osallisuutta ja hyvinvointia edistävällä toiminnalla.

kutaitoa, yhteisöllisyyttä ja kansalaisten valmiuksia toimia myös häiriö- ja kriisitilanteissa. Ne ovat osa Suomen sosiaalista huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta.

Suomen tulevaisuus rakentuu osaamisesta, osallisuudesta ja luottamuksesta. Kansanopistot vahvistavat niitä kaikkia – nuorten nivelvaiheista aikuisten oppimiseen, kotoutumiseen ja yhteiskunnan kriisinkestävyyteen.